

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA w KRAKOWIE

30-038 KRAKÓW, ul. Łobzowska 67
☎ (0-12) 633 77 22, 633 77 24, 633 37 09
Fax (0-12) 633 74 55

P/09/170
LKR-41008-1/09

Kraków, dnia kwietnia 2009 r.

Pan
Robert Ślusarek
Dyrektor Muzeum Okręgowego
ul. Lwowska 3
33-300 Nowy Sącz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, działając na podstawie art. 2 ust.1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, przeprowadziła kontrolę w Muzeum Okręgowym w Nowym Sączu zwanym dalej „Muzeum” w zakresie prawidłowości gospodarowania i nadzoru nad zabytkami nieruchomymi w latach 2004-2008.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym przez Pana Dyrektora w dniu 27 marca 2009 r. Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie prawidłowość gospodarowania i nadzór Muzeum nad zabytkiem nieruchomym – Zamkiem w Nowym Wiśniczu w latach 2004-2008. Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny i uwagi szczegółowe:

1. Wyniki kontroli wskazują, że sprawy własnościowe tej nieruchomości w okresie od zakończenia II wojny światowej do chwili obecnej (marzec 2009 r.) do chwili obecnej nie zostały uregulowane. Mimo prowadzonych kilkunastu postępowań sądowych, zmierzających do przejęcia Zamku na rzecz Skarbu Państwa, nie

przyniosły one pozytywnego rezultatu, głównie z powodu nieustalenia kręgu osób uprawnionych do reprezentowania Zjednoczenia Rodowego Lubomirskich oraz spadkobierców Hieronima Lubomirskiego. Podejmowane przez Ministerstwo Kultury i Sztuki działania zmierzające do uregulowania spraw własnościowych Zamku na drodze pozasądowej nie dały rezultatu. Również działania Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa, w okresie od 2007 r. do 2009 r., w sprawie stwierdzenia zasiedzenia przez Skarb Państwa Zamku, nie przyniosły rozstrzygnięcia. Należy zaznaczyć, że Zamek w Nowym Wiśniczu ze względu na jego obszar i charakter nie podlegał przepisom dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. z 1945r. Nr 3, poz.13 ze zm.).

W okresie od 2001 r., obiekty i pomieszczenia zamkowe nie były przekazywane do użytkowania innym podmiotom na podstawie umów cywilnoprawnych (najem, dzierżawa, użyczenie) lub decyzji o oddaniu w trwały zarząd.

Należy zaznaczyć, że nieuregulowany stan prawny nieruchomości i toczące się postępowania miały decydujące znaczenie dla wysokości środków publicznych wydatkowanych na nią w kontrolowanym okresie, tj. w latach 2004 – 2008.

2. Zamek jest włączony do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Nowy Wiśnicz, zgodnie z uchwałą Nr IX/53/2007 Rady Miejskiej w Nowym Wiśniczu z dnia 31 sierpnia 2007 r. Plan ten został uzgodniony z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Krakowie - Delegatura w Tarnowie – zgodnie z art.20 ustawy z dnia 23 lipca z 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz.1568 ze zm.).
3. NIK pozytywnie ocenia gromadzenie i przechowywanie przez Muzeum dokumentacji konserwatorskiej, która zawiera m.in. program prac konserwatorskich i program zagospodarowania zabytku, sporządzony przez Pracownię Konserwacji Zabytków w Krakowie i uzgodniony w grudniu 1975 r. z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Tarnowie. Program ten został zatwierdzony w 1975 r. przez Ministerstwo Kultury i Sztuki oraz Generalnego Konserwatora Zabytków, zgodnie z wymogami art.25 ustawy o ochronie zabytków. Ponadto w dokumentach Muzeum znajduje się ekspertyza stanu zawilgocenia i zasolenia murów Bastionu Północnego oraz dziedzińca wewnętrznego i murów przyległych do zabytkowego szamba w korpusie głównym Zamku wraz z określeniem sposobu osuszania murów tych obiektów. Muzeum posiada także projekt konserwacji zabytkowego obramowania kamiennego

studni, projekt budowlano – wykonawczy naprawy wału ziemnego przy bramie wejściowej oraz remontu fragmentu dziedzińca w obrębie bramy gotyckiej.

4. NIK nie wnosi zastrzeżeń do gospodarowania przez Muzeum obiektami zamkowymi od 2001 r., od kiedy jest ono samoistnym posiadaczem (administratorem) Zamku. Muzeum podejmowało, w miarę posiadanych środków, działania mające na celu zabezpieczenie oraz zapewnienie niepogorszenia stanu Zamku i jego otoczenia.

Pomimo widocznych działań zabezpieczających, stan zabytku wskazuje jednak na istotne potrzeby remontowe. Do marca 2009 r. nie zostały zakończone wszystkie prace remontowo – budowlane i konserwacyjne na Zamku, przewidziane programem prac konserwatorskich (aktualne pozostają założenia programu z 1975 r.). Otrzymywane w badanym okresie środki dotacji podmiotowych nie umożliwiały realizacji pełnego zakresu prac remontowo-konserwatorskich. Dokonane w toku kontroli oględziny wykazały zawilgocenia tynków dziedzińca wewnętrznego i murów przyległych do zabytkowego szamba. Niezadowalający był również stan zabytkowego kamiennego obramowania studni zamkowej, murów budynku bastionu (zawilgocenia), nieszczelność wału ziemnego przy bramie wejściowej na długości około 100 mb oraz zawilgocenie murów parteru budynku dawnych stajni (obecnie nieczynnego hotelu) w obrębie bramy gotyckiej.

NIK pozytywnie ocenia działania dyrekcji Muzeum w zakresie systemu zabezpieczeń (ochrona całodobowa), wyposażenie w system zabezpieczeń mechanicznych (kraty, zamki) oraz system sygnalizacji włamania. Obiekt wyposażony był również w środki gaśnicze, a urządzenia sygnalizacji pożaru i sprzęt gaśniczy były regularnie kontrolowane i serwisowane.

5. Muzeum informowało Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie - Delegatura w Tarnowie o niekorzystnych zdarzeniach i zagrożeniach dla Zamku w okresie od 2002 do 2008 roku. Zawiadomienie w 2002 r. dotyczyło m.in. uszkodzeń spowodowanych przez wichurę; Muzeum wystąpiło z wnioskiem o remont dachu i uzupełnienie pokrycia dachowego. W listopadzie 2007 r. na wniosek Muzeum dokonana została wizja lokalna z udziałem Kierownika Delegatury w Tarnowie Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie, w związku z nieszczelnością wału ziemnego przy bramie wejściowej Zamku oraz zawilgoceniem ścian budynku stajni (hotelu) od strony dziedzińca. W wyniku tej kontroli, w dniu 9 lipca 2008 r. Muzeum wystąpiło do Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie z wnioskiem o uzgodnienie

programu prac konserwatorskich. Pismem z dnia 25 lipca 2008 r. ww. Urząd zaakceptował wnioskowany program prac konserwatorskich. W listopadzie 2008 r. na podstawie zlecenia Muzeum i uzgodnionego programu konserwatorskiego, został sporządzony projekt budowlano – wykonawczy za kwotę 15 000 zł. brutto. Na wniosek Muzeum z dnia 5 września 2008 r. Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie wydał pozwolenie konserwatorskie Nr 1017 z dnia 16 września 2008 r. na wykonanie prac pielęgnacyjnych przy drzewach rosnących w obrębie murów obronnych Zamku; zostały one wykonane w październiku 2008 r.

6. W okresie od 1946 r. do 1999 r. wielkość nakładów ogółem poniesionych przez Skarb Państwa na prace remontowe, zabezpieczające i konserwatorskie wynosiła (po rewaloryzacji) 53 281 000 zł, przy czym ok. 50 000 000 zł to wydatki poniesione w latach 1975 - 1999 na prace związane z odbudową i konserwacją zabytku.

W latach 2004-2008 łączne nakłady na utrzymanie Zespołu Zamkowego (wraz z kosztami osobowymi) wyniosły 1 339 760 zł., w tym na prace remontowo-konserwatorskie, utrzymanie czystości, utrzymanie terenu, ochronę nieruchomości, media, podatek - łącznie 728 829 zł, tj. 54,3% kosztów ogółem. W tej ostatniej kwocie prace konserwatorskie i remontowe stanowiły w okresie pięciu kontrolowanych lat zaledwie 88 750 zł, tj. 6,6% kosztów ogółem i umożliwiły, w ocenie NIK, jedynie częściowe zabezpieczenie Zamku przed pogarszaniem się jego stanu technicznego.

7. NIK nie wnosi uwag do rozliczenia otrzymanych dotacji podmiotowych w latach 2007 i 2008.
8. NIK nie wnosi uwag do stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz.1655 ze zm.) przy zlecaniu przez Muzeum w okresie 2004 – 2008 r. prac konserwatorskich, pielęgnacyjnych i budowlanych na terenie Zamku; prawidłowość stosowania procedur przy udzielaniu zamówień publicznych potwierdziły również inne kontrole zewnętrzne.
9. Pozytywnie należy ocenić przeprowadzone kontrole wewnętrzne przez dyrekcję Muzeum w Zamku w okresie 2004 – 2008 r., podczas których stwierdzono uszkodzenia m. in. dachówek, rynien, instalacji odgromowej, części więźby dachowej, rozszczelnienie i deformację wału ziemnego, zacieki na ścianach. Po tych kontrolach, przeprowadzone zostały tylko niezbędne prace zabezpieczające.

10. W lutym 2009 r. Sejmik Województwa Małopolskiego podjął uchwałę intencyjną, w której wyraził zamiar podziału Muzeum z dniem 1 września 2009 r., polegającego na wydzieleniu Oddziału w Nowym Wiśniczu, i przekazanie go do prowadzenia Gminie Nowy Wiśnicz. Uchwała została podjęta w związku z wnioskiem Burmistrza Nowego Wiśnicza, który uzasadniał przejęcie Zamku względami merytorycznymi i ekonomicznymi oraz możliwościami wykreowania spójnej oferty programowej i pełniejszego wykorzystania potencjału kulturowego i turystycznego regionu. We wniosku tym Burmistrz poinformował także, że zostaną zabezpieczone środki finansowe na prowadzenie działalności muzealnej w Zamku w Nowym Wiśniczu..

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, jak również biorąc pod uwagę fakt, iż prawdopodobnie jeszcze w bieżącym roku nastąpi przekazanie Zespołu Zamkowego w Nowym Wiśniczu Gminie Nowy Wiśnicz, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Panu Dyrektorowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

Otrzymują:

1. Adresat,
2. Delegatura NIK w Rzeszowie,
3. Akta kontroli.